

Op pad? Hijs de zeilen...

In het drukke oogstseizoen moet een volle kipper weer snel leeg terugkomen. Is er transport over de weg dan kan een politieagent de snelheid er behoorlijk uithalen. Losgestorte lading moet namelijk afgedekt zijn.

Dit kan eenvoudig met zeil.

Volgens de wet moet bij vervoer over de openbare weg losgestorte lading afgedekt zijn. Afvallende lading kan levensgevaarlijk zijn voor ander verkeer. Een kipper niet helemaal nokvol laden is een praktische oplossing, de kans dat je dan lading verliest, is namelijk veel kleiner, maar helpt niet. Is er een 'fanatieke' agent in de regio dan krijg je zo een boete, ook al heb je maar een bodempje losgestort product in de kipper. De boete varieert van 200 tot 250 euro. Afdekken met zeil is de remedie, sterker nog: het is verplicht. Maar ook voor voedselveiligheid is goed afdekken een belangrijke factor. Aan voedselveiligheid wordt tijdens de teelt en de opslag wel aandacht besteed, maar het afdekken tijdens het transport onder bepaalde (weers-)omstandigheden wordt soms over het hoofd gezien.

Zeil

De meest voor de hand liggende mogelijkheid om je product af te dekken is het gebruik van een zeil. Het materiaal is waterafstotend, relatief licht en gemakkelijk op te bergen. De meeste fabrikanten van landbouwkippers leveren een zeil optioneel bij de kipwagens vanwege de mogelijkheden van uit- en oprollen. De methode van uit- en oprollen verschilt namelijk per leverancier en per akkerbouwer. 'Losse' zeilen worden het vaakst gebruikt. Deze kun je herkennen doordat ze meestal in drieën zijn opgevouwen en vooraan in het zeilrek op de kipper liggen. Het voordeel is dat het compact is en uit de weg ligt. Het uitvouwen echter gaat minder vlot. Wil je dit wel vlot doen, dan moet je al gauw met twee man zijn.

Eerst zoeken waar de voor- en achterkant zit, vervolgens blijft een man vooraan staan en de ander loopt achterwaarts over het product naar de achterkant van de kipper. Dit kan tot levensgevaarlijke situaties leiden waarbij het laatste slachtoffer nog niet gevallen is. Een meer veilige oplossing is het zeil al enigszins uitgerold voorop de kipper vast te maken met een paar elastieken. Moet je het zeil dan onverhoopt over de wagen trekken, dan is het een kwestie van de elastieken losmaken en het zeil naar achteren trekken. Bij een voldoende breed zeil hoef je dan niet bovenop het product of in de wagen te staan.

Oprolzeil

Dit type van afrollen wordt al vrij lang in de transportsector toegepast. Hierbij is het zeil in de lengterichting van de laadbak op een lange balk van een licht metaal (meestal aluminium) gerold. Aan één kant is het zeil vastgemaakt aan de bovenkant van de bak. Om het zeil uit te rollen neem je de handgreep en rol je het zeil over het product. Met dit systeem kun je snel een kipper afdekken. Nadeel is wel dat je bij een belading die boven de zijwanden steekt met twee man het zeil moet afrollen. Het kost namelijk veel kracht om de balk over de helling te krijgen. Je moet dan wel de beschikking hebben over twee 'balustrades' aan beide einden van de kipper.

Hydraulische afsluitkleppen

In de bouwwereld is het fenomeen al wat langer bekend: de hydraulische afsluitklep. Dit zijn twee kleppen aan weerszijden van de laadbak die deze perfect afsluiten. In een

geopende toestand vouwen ze zich langs de bak zodat de totale breedte niet veel groter wordt. Deze techniek wordt vooral toegepast tijdens het vervoer van bitumen, (vervuilde) grond en zand. De mogelijkheid bestaat natuurlijk dat er iets uit de bak kan vallen en een eventueel milieudelict kan veroorzaken. In de landbouw wordt deze techniek niet toegepast vanwege de hoge meerprijs.

Cramaro afdeksysteem

Cramaro is een Italiaanse fabrikant van afdek-systemen die vooral worden toegepast op containers, vrachtwagens en kiptrailers. Maar ook voor landbouwkippers heeft de fabrikant systemen, laat importeur Cramaro Benelux uit Koudekerk aan den Rijn weten. Het Cabriolé-systeem is een zeil dat met een minimale arbeidsinspanning eenvoudig kan worden in- en uitgevouwen. Bij dit systeem zijn in de lengterichting van de laadbak twee staalkabels over de bakrand van de kipper gespannen. Hierover wordt het zeil getrokken. In het zeil zitten stalen bogen. De aandrijving gebeurt door middel van een aantal poelies en kan handmatig, hydraulisch of elektrisch met eventueel afstandsbediening gebeuren. Het handmatig opdraaien gaat net zoals bij een zonnenscherm. Om ook hoge beladingen af te dekken, kun je een geschikte booghoogte kiezen. De zeilen zijn niet standaard. Alles wordt op maat gemaakt en alle zeilen zijn leverbaar tot een lengte van 13,5 meter. De prijs gaat per lengte. Een mechanisch Cabriolé-systeem voor een 5 meter lange kipper kost 1.840 euro. Deze prijs is overigens voor een ongemonteerd

systeem. Je krijgt dan een 80 kilo pakketje waarbij je zelf de bogen in het zeil moet monteren. Verstandig is om een gemonteerde set af fabriek te bestellen, dit kost 155 euro extra. Een hydraulische of elektrische bediening heb je voor 1.175 euro erbij. Het zeil is er in diverse kleuren, van Miedema groen, Beco rood tot Veenhuis geel. Er is ook nog een iets goedkoper systeem, de Scarr-lab. Hierbij is er slechts een kabel die rondom over poelies loopt. Het opdraaien gaat aan de zijkant met een hendel. De prijs ongemonteerd is 1.280 euro.

Voedselveiligheid

Naast het verplicht afdekken tegen afvallende lading, speelt ook voedselveiligheid een rol. Het thema voedselveiligheid strekt zich uit over de volledige voedselketen, van producent tot consument. De meeste akkerbouwproducten, zoals granen, aardappelen en uien, hebben een effectieve cyclus van één tot anderhalf jaar. Een lange periode waarin veel met de producten kan gebeuren. De productiekant neemt verreweg het leeuwendeel van de tijd in beslag. Neem je bijvoorbeeld een product als uien, dan loopt het groeiseizoen ruwweg gezegd van maart tot hooguit half oktober. Al naar gelang de kwaliteit van het product kunnen de uien tot juni of zelfs juli onder geconditioneerde omstandigheden bewaard worden. De tijd die overblijft, neemt de handel en/of de verwerkende industrie voor haar rekening. Daar waar de meeste tijd in beslag genomen wordt, het productieproces, kunnen ook meer fouten gemaakt worden. Akkerbouwers moeten een

heel jaar alert zijn op wat er met hun product gebeurt.

Overstap

De stap tussen het groei- en bewaarseizoen wordt altijd met behulp van transport, in welke vorm dan ook, gemaakt. Wanneer je de eisen van de voedselveiligheid erop naslaat, dan gaat dit niet zonder slag of stoot. In eerste instantie dient het product een zachte landing in de kipwagen te maken en vervolgens moet er bij eventuele neerslag een dakje over. Een valbreker is in de meeste gevallen wel aanwezig, alleen het dakje wordt nogal eens vergeten bij aardappelen en uien. Onder het mom van 'een paar spetters regen kan geen kwaad, in de bewaring blaas ik alles wel droog', wordt dikwijls verzuimd om een zeil over de wagen te trekken. Overigens zijn zetmeelaardappelen en suikerbieten vrijgesteld van deze regeling. Zetmeelaardappelen worden door sommige akkerbouwers buiten in een kuil opgeslagen. Deze wordt weliswaar met plastic en stro afgedekt, maar het product heeft een meer industriële bestemming dan consumptie- en pootaardappelen. Suikerbieten worden, op een enkele uitzondering na, altijd buiten opgeslagen. Alleen voor een strenge vorstperiode moet de hoop worden afgedekt met bijvoorbeeld landbouwplastic om bevriezing te voorkomen. Tijdens de oogst van granen wordt er alerter gereageerd. Vaak worden deze direct naar de handelaar of verwerker gebracht. Bij een nat product liegen de droogkosten voor de teler er dan niet om.

▲ Het Cabriolé-zeil dekt in gesloten toestand het product af. Wanneer het zeil opgevouwen is, zie je duidelijk de staalkabels en de poelies aan de bakrand. In het zeil zitten stalen bogen zodat je de kipper goed vol kunt laden.